

5010	5011	5012	
5013	5014	5015	5017
5018	5019	5020	5021
5022	5023	5024	6000
6001	6002	6003	6004
6009	6010	6011	6012
6013	6014	6015	6016
6017	6018	6019	6020
6021	6022	6024	6025
6026	6027	6028	6029
6032	6033	6034	7000
7001	7002	7003	7004
7005	7006	7008	7009

FINANCIERING GROEN

Wiebe Oosterhoff – november 2025

5010	5011	5012
5013	5014	5015
5018	5019	5020
5022	5023	5024
6001	6002	6003
6009	6010	6011
6013	6014	6015
6017	6018	6019
6021	6022	6024
6026	6027	6028
6032	6033	6034
7001	7002	7003
7005	7006	7008

INHOUD

1. WEET WAT JE HEBT
2. BORGEN FINANCIËN BEHEER
3. STRAKKE SYSTEMATIEK
4. BUNDELING GROENE GELDSTROMEN
5. GROENE FINANCIËLE OPGAVEN

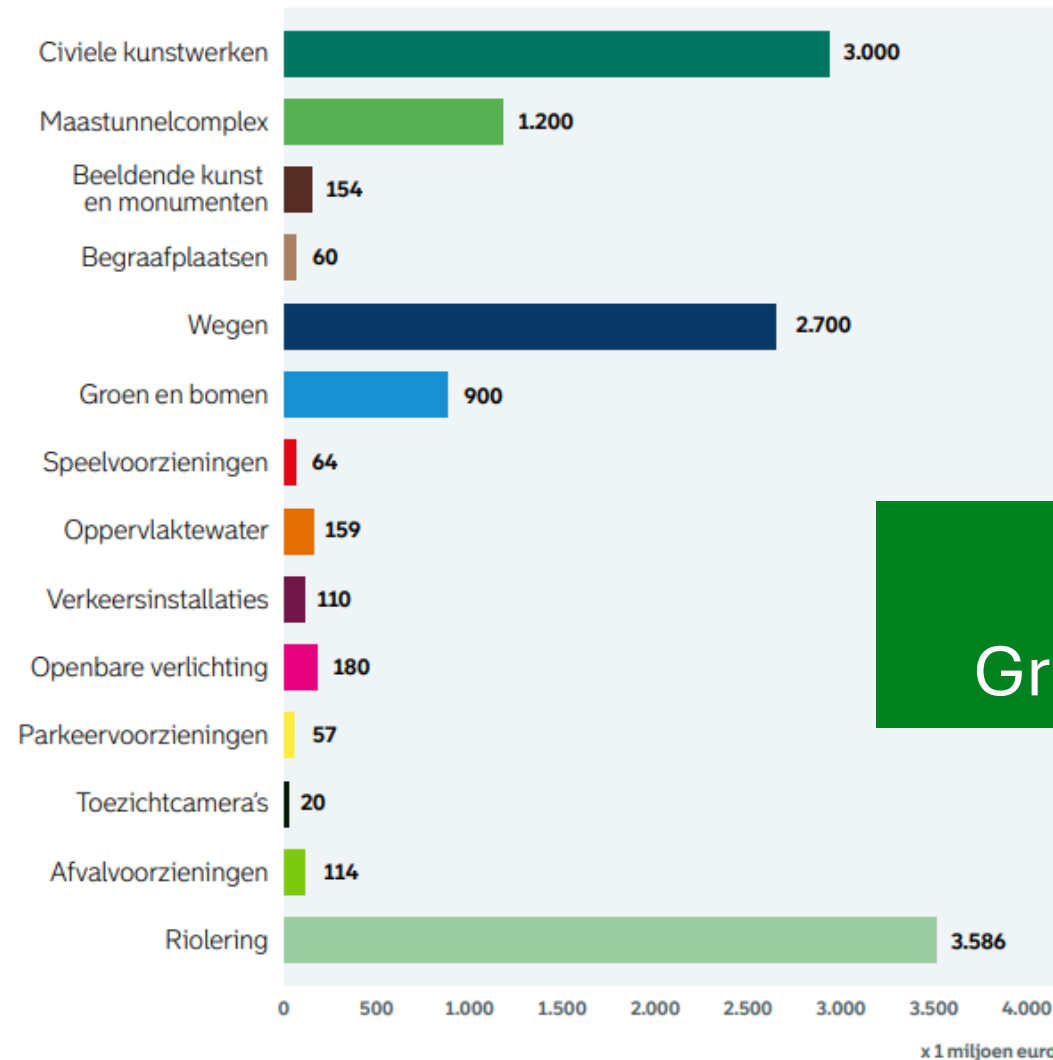

1
WEET
WAT JE HEBT

Dit beheren we (2021)

Dit is de vervangingswaarde (2021)

12,3 miljard euro
Groen + Bomen: ca 1 mld euro

Financiering is gekoppeld aan de ritmes in de stad

Nieuwe buitenruimte

- Investeringsmiddelen

Vervanging buitenruimte

- SB: Rioolheffing
- SB: RIM Cilinder 5
- SB: RIM Cilinder 1

Fase 1
Nieuwaanleg

Fase 2
Onderhoud

Fase 3
Vervanging

Onderhoud buitenruimte

- Onderhoudsmiddelen
- Rioolheffing
- Singuliere vervangingsmiddelen
- Mobiliteitsmiddelen
- Kleine aanpassingen

Nieuwe buitenruimte

Dekkingsbronnen

- RIM (cilinder 1) via investeringsvoorstel
- Grexen
- RIM Erfpachtbaten (cilinder 8)
- Verzamelkrediet verkeersveiligheid

Totaal 2025

Budget per jaar

75,0 mln euro (gemiddelde over 2022-2024)

48,6 mln euro (planvoorraad 2025)

36,0 mln euro (eenmalig tbv ophoging)

1,8 mln euro

161,4 mln euro (grotendeels variabel)

Investerings: 161 mln euro/jaar

Groen + Bomen: ??? mln euro/jaar

Onderhoud buitenruimte

Onderhoud buitenruimte tot eind levensduur

- Algemene middelen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Leges begraven en cremieren
- Bijdragen van derden

Budget per jaar (2025)

- 128,0 mln euro
- 52,0 mln euro (totaal 117 mln/jaar)
- 2,7 mln euro (tbv afvalcontainers)
- 1,9 mln euro (tbv begraafplaatsen)
- 0,6 mln euro (tbv Het Park)

Totaal 2025 185,2 mln euro (structureel)

Onderhoud: 185 mln euro/jaar
Groen + Bomen: 40 mln euro/jaar

Vervanging buitenruimte

Vervanging buitenruimte bij eind levensduur

- RIM (cilinder 5)
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Algemene middelen (parkeervoorzieningen)
- Duurzaamheid Transitie Budget (DTB)

Budget per jaar (2025)

- 95,0 mln euro
- 85,0 mln euro (fluctueert sterk per jaar, afh van km's)
- 10,8 mln euro
- 4,0 mln euro
- 0,8 mln euro (LED, loopt af)

Totaal 2025

195,6 mln euro (grotendeels structureel)

Vervanging: 195 mln euro/jaar

Groen + Bomen: ca 10 mln/jaar

Hoeveel gaat er in totaal in 2025 om in de buitenruimte

Ritme buitenruimte:

- A. Nieuwe buitenruimte
- B. Onderhoud buitenruimte
- C. Vervanging buitenruimte

Budget 2025:

161 mln euro
185 mln euro
195 mln euro
541 mln euro

Belangrijkste dekkingsbronnen:

RIM (cilinder 1) + GREX
Algemene middelen + Rioolheffing
RIM (cilinder 5) + Rioolheffing

Waarvan investeringsmiddelen

356 mln euro

Nieuw en vervanging (A + B)

Totaal: 541 mln euro/jaar

Financiering is gekoppeld aan de ritmes in de stad

Nieuwe buitenruimte

- SO: RIM Cilinder 1
- SO: GREX
- SO: Erfpachtbaten

Vervanging buitenruimte

- SB: Rioolheffing
- SB: RIM Cilinder 5
- SB: RIM Cilinder 1

Fase 1
Nieuwaanleg

Fase 2
Onderhoud

Fase 3
Vervanging

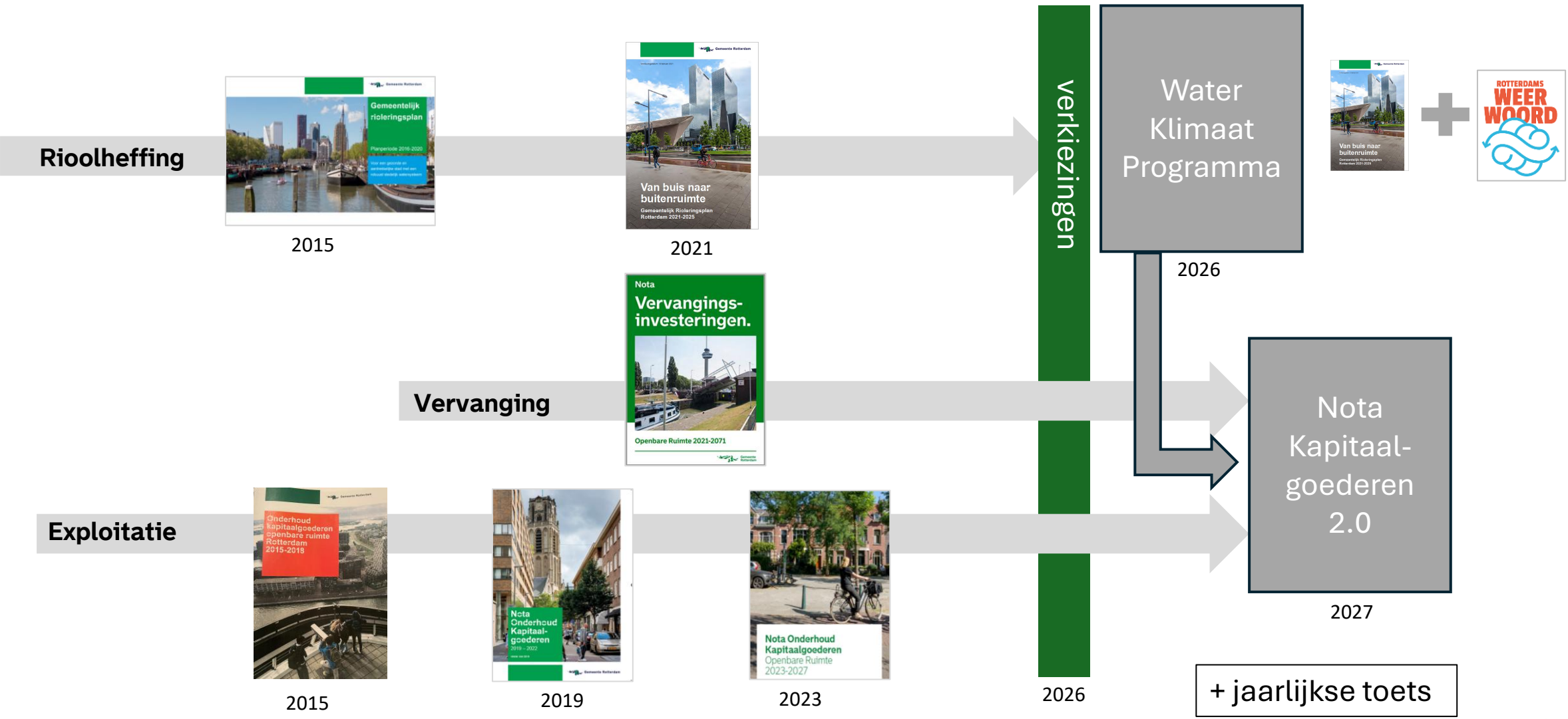
Onderhoud buitenruimte

- SB: Onderhoudsmiddelen
- SB: RIM Cilinder 5: singulier
- SB: Rioolheffing
- SB: leges parkeren, afval, begraven
- SO: RIM Cilinder 1
- SO: Mobiliteitsfonds
- MO: Sociale programma's
- DV: Wijkprogramma's

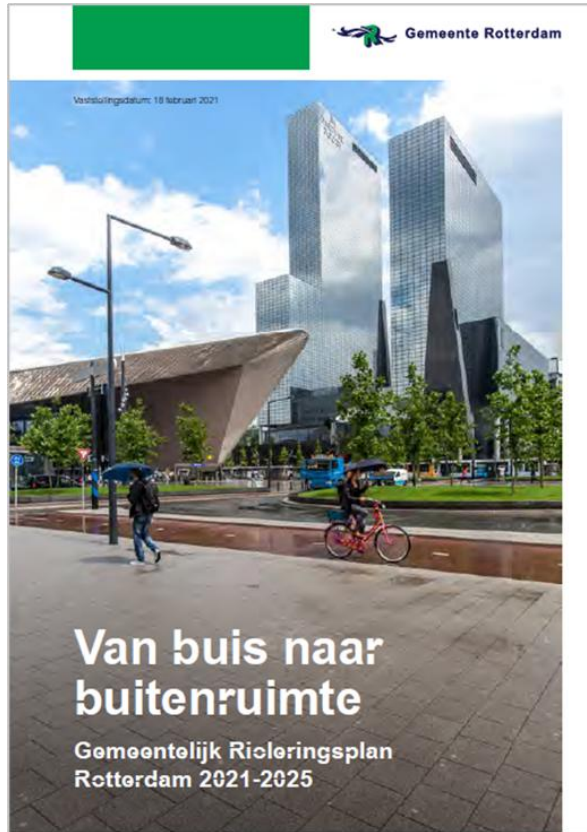
5010	5011	5012	
5013	5014	5015	5017
5018	5019	5020	5021
5022	5023	5024	6000
6001	6002	6003	6004
6009	6010	6011	6012
6013	6014	6015	6016
6017	6018	6019	6020
6021	6022	6024	6025
6026	6027	6028	6029
6032	6033	6034	7000
7001	7002	7003	7004
7005	7006	7008	7009

BORGEN FINANCIËN BEHEER

Strakke bestuurlijke regie op beheermiddelen

1. Rioolheffing: ook bovengrondse oplossingen riool

117 mln euro/jaar

2. Exploitatie: extra euro's groen en bomen

Totaal: 132 > 145 mln/jaar
Groen: 38 > 40 mln/jaar

3. Vervanging: extra euro's groen en bomen

Nota

Vervangings- investeringen.

Openbare Ruimte 2021-2071

Totaal: 95 > 115 mln/jaar
Groen: 3,3 > 9,7 mln/jaar

4. Afspraken over financiering beheer areaaluitbreiding

Motie Sies 2015

Gemeente Rotterdam
College van Burgemeester en Wethouders

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: DM@bsd.rotterdam.nl
Inlichtingen: K.M. de Goederen
Telefoon: 010 4894941

Portefeuillehouder: B.J. Eardmans
Dienst: Cluster Stadsbeheer
Oms kenmerk: 16bb2828

Datum: B&W 7 juni 2016

Betref: Voorstel afdoening motie "Onderhoud nieuwe buitenruimte geregeld" (15bb9224)

Aan de Gemeenteraad

- 8 JUN 2016

Onderwerp:
Voorstel afdoening Motie 'onderhoud nieuwe buitenruimte geregeld' (15bb9224)

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?
Op 12 november 2015 heeft uw Raad de motie 'Onderhoud nieuwe buitenruimte geregeld' van raadslid Sies (CU/SGP) aangenomen. Deze motie verzocht het college om voorafgaand aan de aanleg van nieuwe buitenruimte standaard een beheerparagraaf op te stellen met financiële consequenties. Daarnaast verzocht uw Raad om de financiële consequenties, inclusief de beheerkosten die binnen een periode van 4 jaar vallen, te verwerken in de meerjarenbegroting. Tot slot verzocht uw Raad om bij elke begroting in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen een meerjarenplanning op te nemen waarin inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de beheerkosten als gevolg van nieuwe buitenruimte.

Met deze brief rapporteren wij hoe het college van plan is om te voldoen aan deze drie verzoeken uit de motie.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/leerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Collegeprogramma #Kendoe 2014-2018; het vergroenen van de stad. Deze vergroeningsopgave gaat gepaard met extra onderhoudskosten. Om te voorkomen dat kleine en grote wijzigingen in het beheer van de buitenruimte leiden tot onvoorziene hoge onderhoudskosten is het van groot belang om bij aanpassingen in de buitenruimte ook de gewijzigde onderhoudskosten mee te nemen. Dit past in een bredere ontwikkeling waarin Stadsbeheer steeds sterker stuurt op onder andere assetmanagement.
- Nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte Rotterdam 2015-2018' (15bb4974); over het beheer en onderhoud van de bestaande buitenruimte, de beheermethodiek, technische kwaliteit en belangrijkste opgaven voor 2015-2018.

5010	5011	5012	
5013	5014	5015	5017
5018	5019	5020	5021
5022	5023	5024	6000
6001	6002	6003	6004
6009	6010	6011	6012
6013	6014	6015	6016
6017	6018	6019	6020
6021	6022	6024	6025
6026	6027	6028	6029
6032	6033	6034	7000
7001	7002	7003	7004
7005	7006	7008	7009

STRAKKE SYSTEMATIEK

Bijv. Nota Vervangingsinvesteringen

Stap 1: wat hebben we

Civiele kunstwerken
Wegen
Maastunnel-complex
Groen en bomen
Beeldende kunst en Monumenten
Begraafplaatsen
Speelvoorzieningen
Oppervlaktewater
Verkeersinstallaties
Openbare verlichting
Parkeervoorzieningen
Toezichtcamera's
Afvalvoorzieningen

Vervangingswaarde

Areaal x Euro's

Stap 2: wat is de vervangingswaarde

Civiele kunstwerken	3,0
Wegen	2,7
Maastunnel-complex	1,2
Groen en bomen	0,9
Beeldende kunst en Monumenten Begraafplaatsen Speelvoorzieningen Oppervlaktewater Verkeersinstallaties Openbare verlichting Parkeervoorzieningen Toezichtcamera's Afvalvoorzieningen	0,9

Vervangingswaarde
Areaal x Euro's

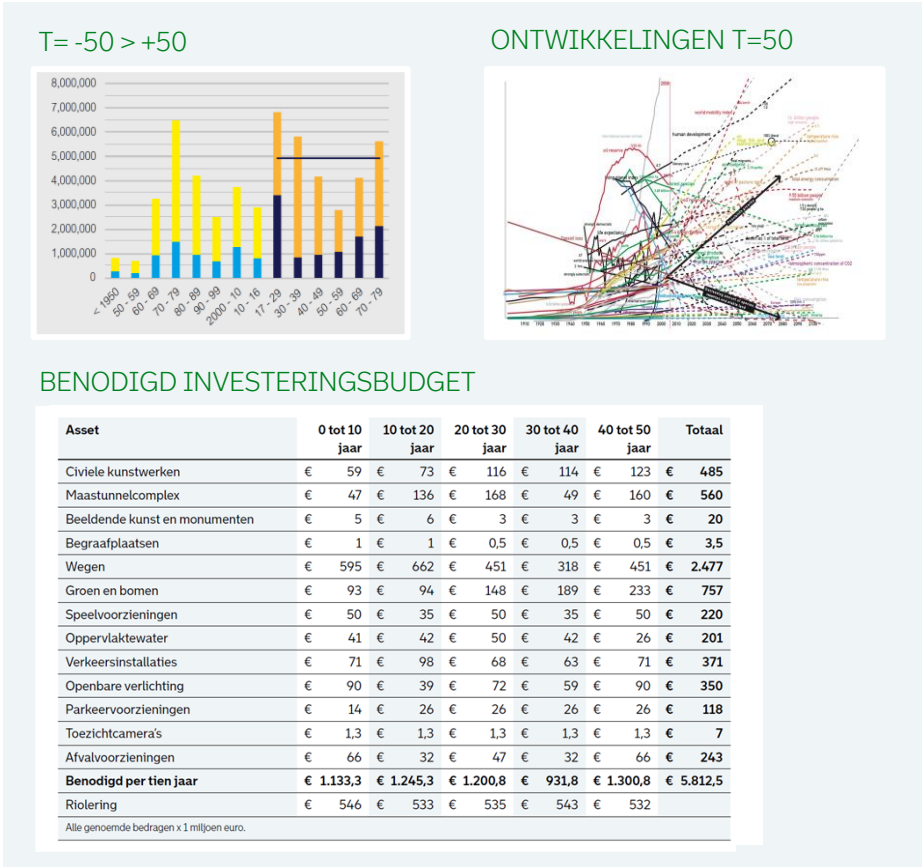
8,7 mld euro

Asset	Assetgroep	Aantal ¹	Prijs per eenheid	Waarde	Technische levensduur ³	Gemiddelde leeftijd ³
Groen	Bodembedekkers	151.766 ⁽¹⁾	€ 40	€ 6.070.648	20	19
	Hagen	164.394 ⁽¹⁾	€ 45	€ 7.397.747	40	15
	Heesters	1.066.429 ⁽¹⁾	€ 50	€ 53.321.462	20	15
	Bosplantsoen	5.690.239 ⁽¹⁾	€ 28	€ 159.326.689	60	30
	Bloemrijk gras	6.884.635 ⁽¹⁾	€ 12	€ 82.615.622	60	19
	Gazon	8.660.604 ⁽¹⁾	€ 3	€ 25.981.811	30	19
	Moeras en oevervegetatie	262.412 ⁽¹⁾	€ 10	€ 2.624.118	60	15
	Sierbeplanting	262.691 ⁽¹⁾	€ 55	€ 14.448.012	15	11
	Losse bakken, schalen	-	€ 3.000	€ -	10	13
	Overig (heemtuin, hertenpark, strand)	956.908 ⁽¹⁾	€ 3	€ 2.870.724	60	
Subtotaal Groen				€ 354.657.000		
Bomen	Straatbomen 1e grootte	98.434 ⁽²⁾	€ 3.850	€ 378.970.900	80	32
	Straatbomen 2e grootte	28.679 ⁽²⁾	€ 2.800	€ 80.301.200	60	23
	Straatbomen 3e grootte	10.149 ⁽²⁾	€ 2.300	€ 23.342.700	30	20
	Plantsoenbomen 1e grootte	19.803 ⁽²⁾	€ 2.650	€ 52.477.950	70	32
	Plantsoenbomen 2e grootte	4.034 ⁽²⁾	€ 1.800	€ 7.261.200	60	23
	Plantsoenbomen 3e grootte	2.025 ⁽²⁾	€ 1.650	€ 3.341.250	30	20
Subtotaal Bomen				€ 545.695.200		
Totaal				€ 900.352.000		

1. Eenheid in m²; 2. Eenheid in stuks; 3. In jaren.

Stap 3: vervangingsinvesteringen 50 en 5 jaar

- Civiele kunstwerken
- Wegen
- Maastunnel-complex
- Groen en bomen
- Beeldende kunst en Monumenten
- Begraafplaatsen
- Speelvoorzieningen
- Oppervlaktewater
- Verkeersinstallaties
- Openbare verlichting
- Parkeervoorzieningen
- Toezichtcamera's
- Afvalvoorzieningen

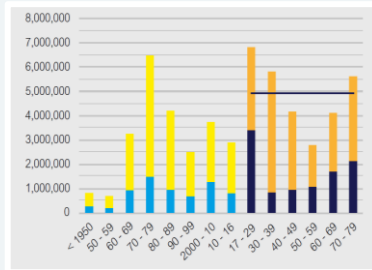
Veilig en beschikbaar
Per asset
Technisch
A-politiek

Vervangingsbehoefte 2021-2071
Leeftijd, levensduur, ontwikkelingen, kengetallen

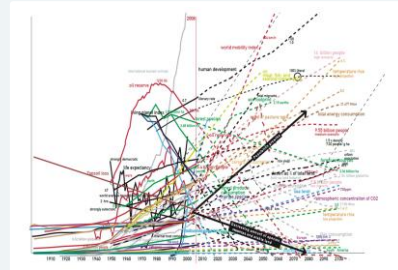
Stap 4: wat betekent dat voor de kapitaallasten

- Civiele kunstwerken
- Wegen
- Maastunnel-complex
- Groen en bomen
- Beeldende kunst en Monumenten
- Begraafplaatsen
- Speelvoorzieningen
- Oppervlaktewater
- Verkeersinstallaties
- Openbare verlichting
- Parkeervoorzieningen
- Toezichtcamera's
- Afvalvoorzieningen

T= -50 > +50

ONTWIKKELINGEN T=50

BENODIGD INVESTERINGSBUDGET

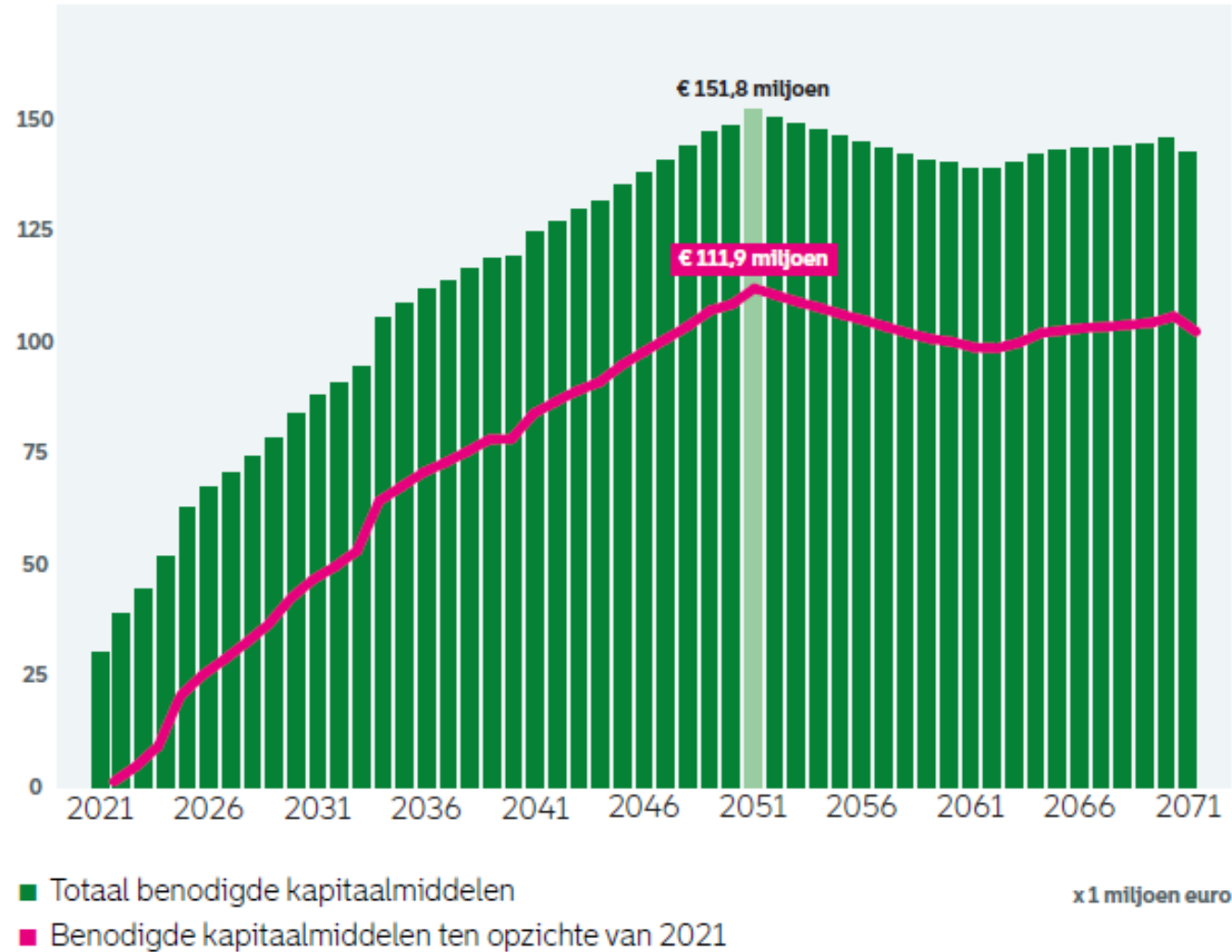
Asset	0 tot 10 jaar	10 tot 20 jaar	20 tot 30 jaar	30 tot 40 jaar	40 tot 50 jaar	Totaal
Civiele kunstwerken	€ 59	€ 73	€ 116	€ 114	€ 123	€ 485
Maastunnelcomplex	€ 47	€ 136	€ 168	€ 49	€ 160	€ 560
Beeldende kunst en monumenten	€ 5	€ 6	€ 3	€ 3	€ 3	€ 20
Begraafplaatsen	€ 1	€ 1	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5	€ 3,5
Wegen	€ 595	€ 662	€ 451	€ 318	€ 451	€ 2.477
Groen en bomen	€ 93	€ 94	€ 148	€ 189	€ 233	€ 757
Speelvoorzieningen	€ 50	€ 35	€ 50	€ 35	€ 50	€ 220
Oppervlaktewater	€ 41	€ 42	€ 50	€ 42	€ 26	€ 201
Verkeersinstallaties	€ 71	€ 98	€ 68	€ 63	€ 71	€ 371
Openbare verlichting	€ 90	€ 39	€ 72	€ 59	€ 90	€ 350
Parkeervoorzieningen	€ 14	€ 26	€ 26	€ 26	€ 26	€ 118
Toezichtcamera's	€ 1,3	€ 1,3	€ 1,3	€ 1,3	€ 1,3	€ 7
Afvalvoorzieningen	€ 66	€ 32	€ 47	€ 32	€ 66	€ 243
Benodigd per tien jaar	€ 1.133,3	€ 1.245,3	€ 1.200,8	€ 931,8	€ 1.300,8	€ 5.812,5
Riolering	€ 546	€ 533	€ 535	€ 543	€ 532	

Alle genoemde bedragen x 1 miljoen euro.

Projectnaam	Begroting					Raming				
	Overheadkosten	Directe kosten	Indirecte kosten	Totaal	Overheadkosten	Directe kosten	Indirecte kosten	Totaal	Overheadkosten	
2021	35.445	5.824	11.611	52.880	0	133	887	5.423	6.443	442
2022	728	4.788	11.715	17.231	0	200	774	3.227	1.000	6.994
2023	43.254	6.276	12.016	61.546	10	130	633	3.096	2.059	5.897
2024	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2025	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2026	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2027	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2028	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2029	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2030	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2031	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2032	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2033	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2034	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2035	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2036	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2037	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2038	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2039	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2040	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2041	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2042	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2043	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2044	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2045	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2046	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2047	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2048	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2049	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2050	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2051	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244
2052	63.029	6.833	12.010	81.872	10	964	909	13.776	2.490	23.244

Ontwikkeling kapitaallasten 2021-2071
Afschrijvingslijst Financiële Verordening 2021

In 2051 voldoende 'gespaard'

Raadsbesluit 2021:
Elk jaar 3,5 mln euro dotatie
aan Rotterdamse Investeringsmotor

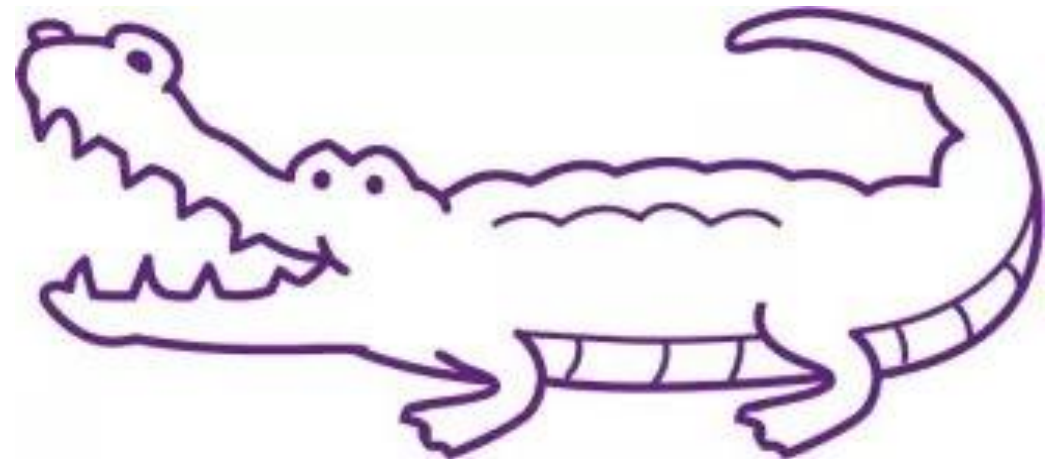
5010	5011	5012	
5013	5014	5015	5017
5018	5019	5020	5021
5022	5023	5024	6000
6001	6002	6003	6004
6009	6010	6011	6012
6013	6014	6015	6016
6017	6018	6019	6020
6021	6022	6024	6025
6026	6027	6028	6029
6032	6033	6034	7000
7001	7002	7003	7004
7005	7006	7008	7009

BUNDELING GROENE GELDSTROMEN

Heel veel teams gaan over 'Groen'

1. SO-Ruimte en Wonen - Milieu: beleid, planning
2. SO-Ruimte en Wonen – ROA: ontwerp, vakgroepen groen
3. SO-Vastgoed: beheer volkstuinen, sportvelden, groen, havens
4. SO-Mobiliteit: beleid en programmering auto, parkeren, OV, lopen en fietsen
5. SO-Duurzaamheid: ecologie
6. SO-Ingenieursbureau: technische kennis mbt ondergrond, ecologie, uitvoering
7. SO-Gebiedsontwikkeling: realisatie nieuwe openbare ruimten, groen
8. SB-OW Stedelijk Beheer: beheer groen, wegen, spelen, riolering en water
9. SB-OW Stedelijk Beheer-LBBO: regie op de ondergrond
10. SB-OW Gebiedsbeheer: programmering projecten
11. SB-OW Uitvoering Werken: beheer begraafplaatsen, coördinatie groencontracten aannemers
12. SB-Schone Stad: dagelijks schoonbeheer, circulair groen
13. DV: Wijk aan Zet; bewonersinitiatieven mbt groen
14. MO: beleid gezondheid
15. MO: beleid sport- en bewegen
16. Programma Rotterdams WeerWoord
17. Programma Biodiversiteit
18. Programma Groen Dicht Bij Huis
19. Programma Rotterdam Circulair
20.

Bundeling ambities en geld

Rotterdam gaat voor groen: de groenagenda 2023-2026

Combineren groene programma's en geldstromen

Groene programma's

De 'lijn'

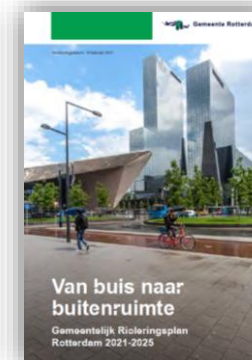
Klimaatadaptatie

Investerings Stadsontwikkeling

20 ha Dicht bij Huis

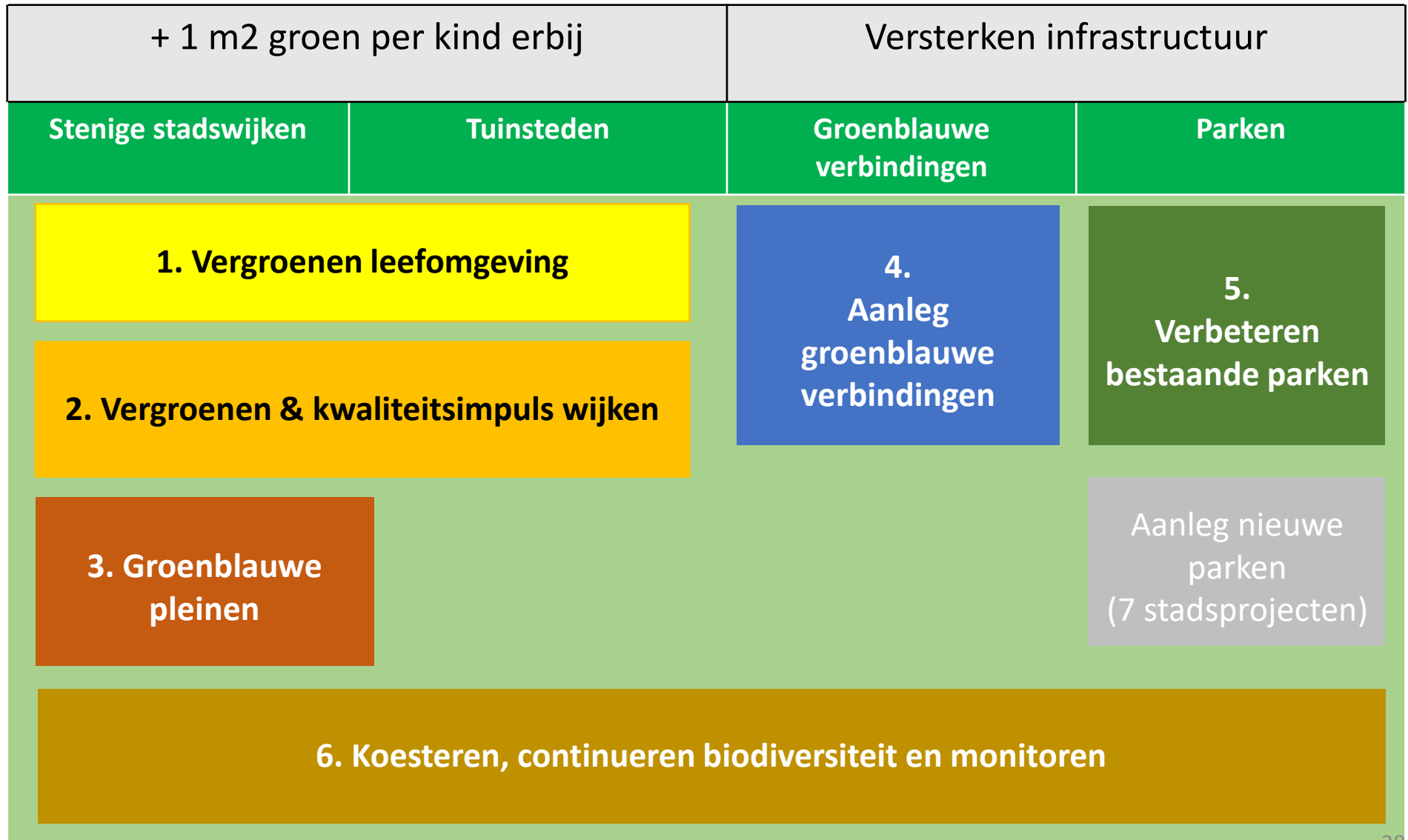

Investerings groen en riool Stadsbeheer

Biodiversiteit

Eén groene actie-agenda 2023-2026

Eén programmafinanciering

Opgave	Wat is het	Bijdrage Stadsbeheer	Bijdrage Stadsontwikkeling	Opmerkingen
1. Vergroenen leefomgeving	Continueren Groen dichtbij Huis, Groenblauwe schoolpleinen, Opzoemer Mee		SO vraagt 2 mln /jaar uitvoeringsgeld aan (8 mln / 4 jaar)	<ul style="list-style-type: none"> Voortzetting Programma Rotterdam Gaat voor Groen 2.0 Koppeling Wijk aan Zet

2. Vergroenen & kwaliteitsimpuls stadswijken	Vergroenen openbare ruimte stadswijken gekoppeld aan buitenruimteprojecten zoals rioolvervanging, groeiplaatsverbetering, energietransitie, (via IngroeiModel)
3. Groenblauwe pleinen	Vergroenen van 15 pleinen (eenvoudig en complex) in 4 ja inclusief klimaatmaatregelen
4. Aanleg groenblauwe verbindingen	Realisatie vier groenblauwe verbindingen
5. Verbeteren bestaande parken	Verbeteren bestaande parken

Financiële vertaling 2023-2026

Investerings (in miljoen euro)

Opgave	2023	2024	2025	2026	Totaal	Afschrijft termijn
1. Vergroenen leefomgeving	0,3	0,3	0,3	0,3	1,2	30 jaar
2. Vergroenen & kwaliteitsimpuls stadswijken	1,0	2,0	4,0	8,0	15,0	30 jaar
3. Groenblauwe pleinen	0,5	1,0	5,0	8,5	15,0	30 jaar
4. Aanleg groenblauwe verbindingen	7,0	7,5	7,0	4,5	26,0	30 jaar
5. Verbeteren bestaande parken	0,5	1,0	1,5	2,0	5,0	30 jaar
6. Koesteren, biodiversiteit en monitoren					0	
Totaal	9,3	11,8	17,8	23,3	62,2	

Programmamakosten (in miljoen euro)

Opgave	2023	2024	2025	2026	Totaal
1. Vergroenen leefomgeving	1,7	1,7	1,7	1,7	6,8
2. Vergroenen & kwaliteitsimpuls stadswijken					0
3. Groenblauwe pleinen					0
4. Aanleg groenblauwe verbindingen					0
5. Verbeteren bestaande parken	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0
6. Koesteren, biodiversiteit en monitoren	7,0	7,1	7,2	7,5	28,8
Totaal	9,2	9,3	9,4	9,7	37,6

Begrotingseffect (in duizend euro)

Opgave	2023	2024	2025	2026	Totaal
1. Vergroenen leefomgeving	1.700	1.715	1.729	1.743	6.886
2. Vergroenen & kwaliteitsimpuls stadswijken	0	48	145	336	529
3. Groenblauwe pleinen	0	24	72	313	410
4. Aanleg groenblauwe verbindingen	0	338	697	1.028	2.064
5. Verbeteren bestaande parken	500	508	556	627	2.190
6. Koesteren, biodiversiteit en monitoren	7.000	7.100	7.200	7.500	28.800
Totaal	9.200	9.733	10.399	10.520	39.851

5010	5011	5012	
5013	5014	5015	5017
5018	5019	5020	5021
5022	5023	5024	6000
6001	6002	6003	6004
6009	6010	6011	6012
6013	6014	6015	6016
6017	6018	6019	6020
6021	6022	6024	6025
6026	6027	6028	6029
6032	6033	6034	7000
7001	7002	7003	7004
7005	7006	7008	7009

GROENE FINANCIËLE OPGAVEN

Er zijn veel buitenruimte-ambities

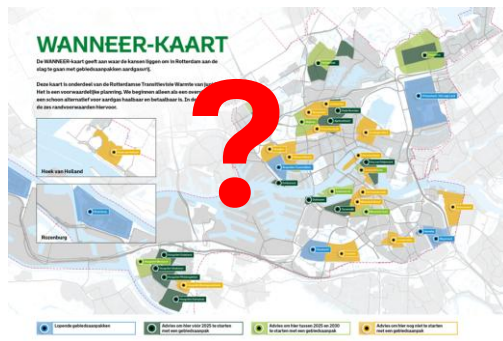
Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie

Groene Waterstad 2050

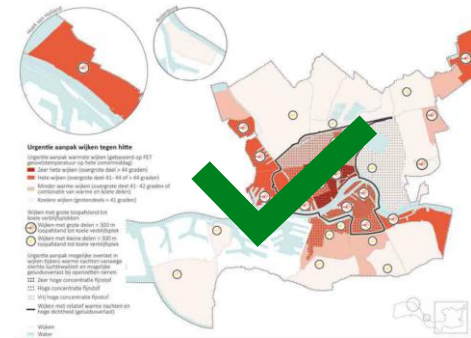
Gebiedswensen / wijkplannen

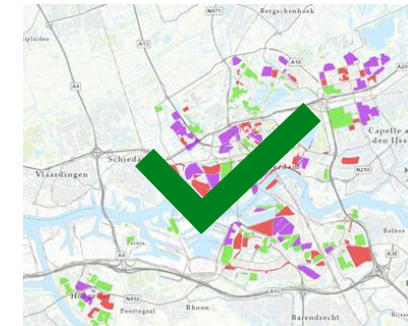
Uitrol warmtenet

Rotterdamse Mobiliteits Aanpak

Urgentiegebieden WeerWoord

Onderhoudsbehoefte riool

- ✓ Programmering in beeld
- ? Programmering niet in beeld

Noodzaak voor stedelijke programmering buitenruimte

+ diverse andere ambities met effect op buitenruimte, zoals woningbouw, bedrijfsruimten

Groene Waterstad

Schaal	Groene opgaven
S	1. Klein groen in de wijk
M	2. Vergroening bestaande wijken
L	3. Groen in gebiedsontwikkelingen
XL	4. Investerings stedelijke groenstructuur
XXL	5. Investerings regionaal groen

Maar hiervoor hebben we nu onvoldoende geld

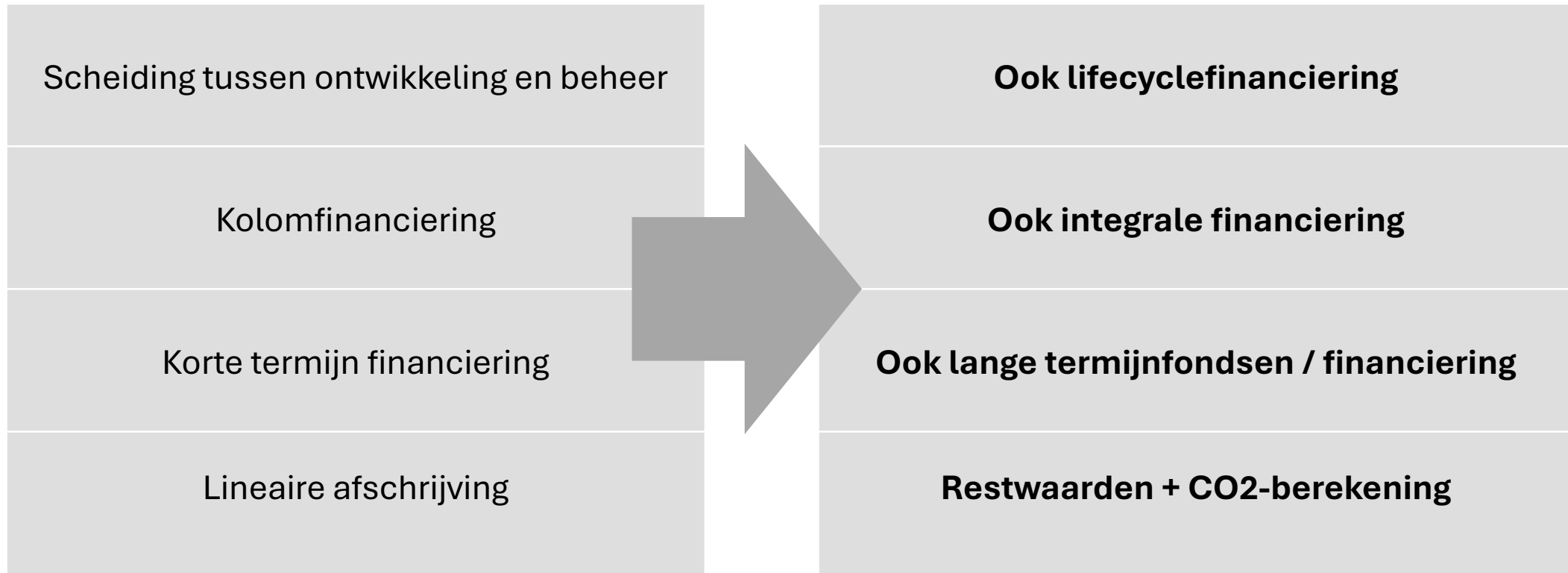
Schaal	Groene opgaven	Voldoende financiering?
S	1. Klein groen in de wijk	JA
M	2. Vergroening bestaande wijken	NEE
L	3. Groen in gebiedsontwikkelingen	NEE
XL	4. Investerings stedelijke groenstructuur	NEE
XXL	5. Investerings regionaal groen	NEE

Voorbeeld: Visie Groene Waterstad 2050, Rotterdam

Er zijn drie financiële opgaven:

- Stedelijk niveau
- Gebied-, wijk en buurniveau
- Straat, gebouw, plekniveau

Noodzaak hervorming financieel systeem

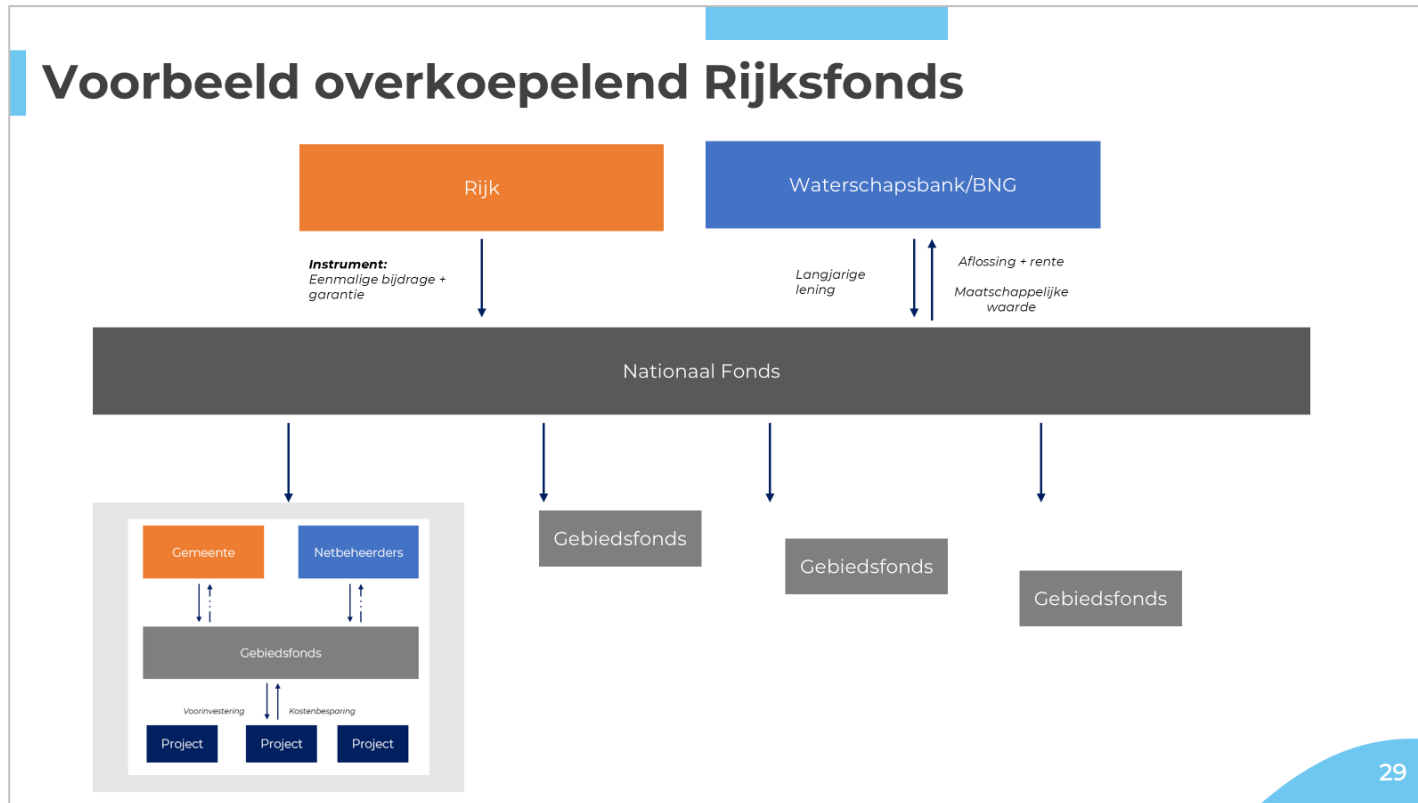
Er zijn veel financiële instrumenten

Er zijn veel financiële instrumenten:

1. Bestuurlijke instrumenten
2. Bestaande financiële instrumenten
3. Inzet Stadmakers en sociale middelen
4. Meervoudige fondsen
5. Meervoudige verdienmodellen voor gebieden
6. Vastgoedgerelateerd instrumentarium
7. Obligatie-instrumenten
8. Impact en risico-instrumenten
9. Andere vormen van partnerschap

Fondsvorming bij grote groenopgaven

Ontschot ontwikkeling en beheer

Doorbraak noodzakelijk in de schotten tussen vastgoed- en gebiedsontwikkeling en openbare ruimte

Essay over de bekostiging van investeringen en beheerkosten in de openbare ruimte bij de transformatie van het stedelijk gebied

The Positive Lab (Annus Hoornstra en Sas Boeken)
i.a.m. Guido Mertens en Demetrio Muñoz Galien

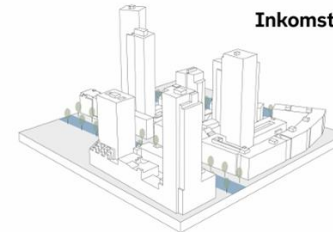

Als het al moeilijk was om de schotten te slechten, dan wordt dat alleen maar moeilijker. Dat is ook de argumentatie om naar meer rigoureuze oplossingen te kijken, overigens zonder daarvoor direct wet- en regelgeving (ingrijpend) aan te passen: (1.) het uit de grondexploitaties halen van de investeringen in de openbare ruimte, (2.) het anders organiseren van het opdrachtgeverschap en (3.) het verbreden van de investeringscoalitie in de openbare ruimte.

Het uit de grondexploitaties halen van de investeringen leidt tot een verbetering van de grondexploitaties. Dat vergen de bouw. Het positieve resultaat van de grondexploitatie de extra OZB inkomsten en uitkering uit het gemeentelijk het gevolg zijn van de extra woningen moeten dan we ingezet voor de extra kapitaallasten. De extra lasten gevolg zijn van de extra investeringen in de openbare Het vraagt ook nog wel om een paar aanpalende ma Een duidelijk programma van eisen om te beginnen, ontwikkelaar weet wat hij krijgt. Ook mag de verbeterde grondexploitaties niet leiden tot extra vennootschap grondexploitaties (wat overigens sowieso een gotspe

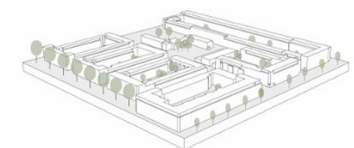
Inkomsten gemeentelijke heffingen

Conclusie

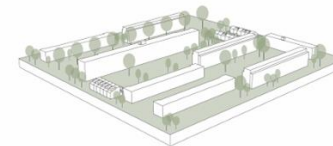
Hoogstedelijk

Totale inkomsten per huishouden over 30 jaar € 24.585
Totale inkomsten per tegel over 30 jaar € 25.160.000

Stadswijk

Totale inkomsten per huishouden over 30 jaar € 22.505
Totale inkomsten per tegel over 30 jaar € 29.395.000

Tuinstad

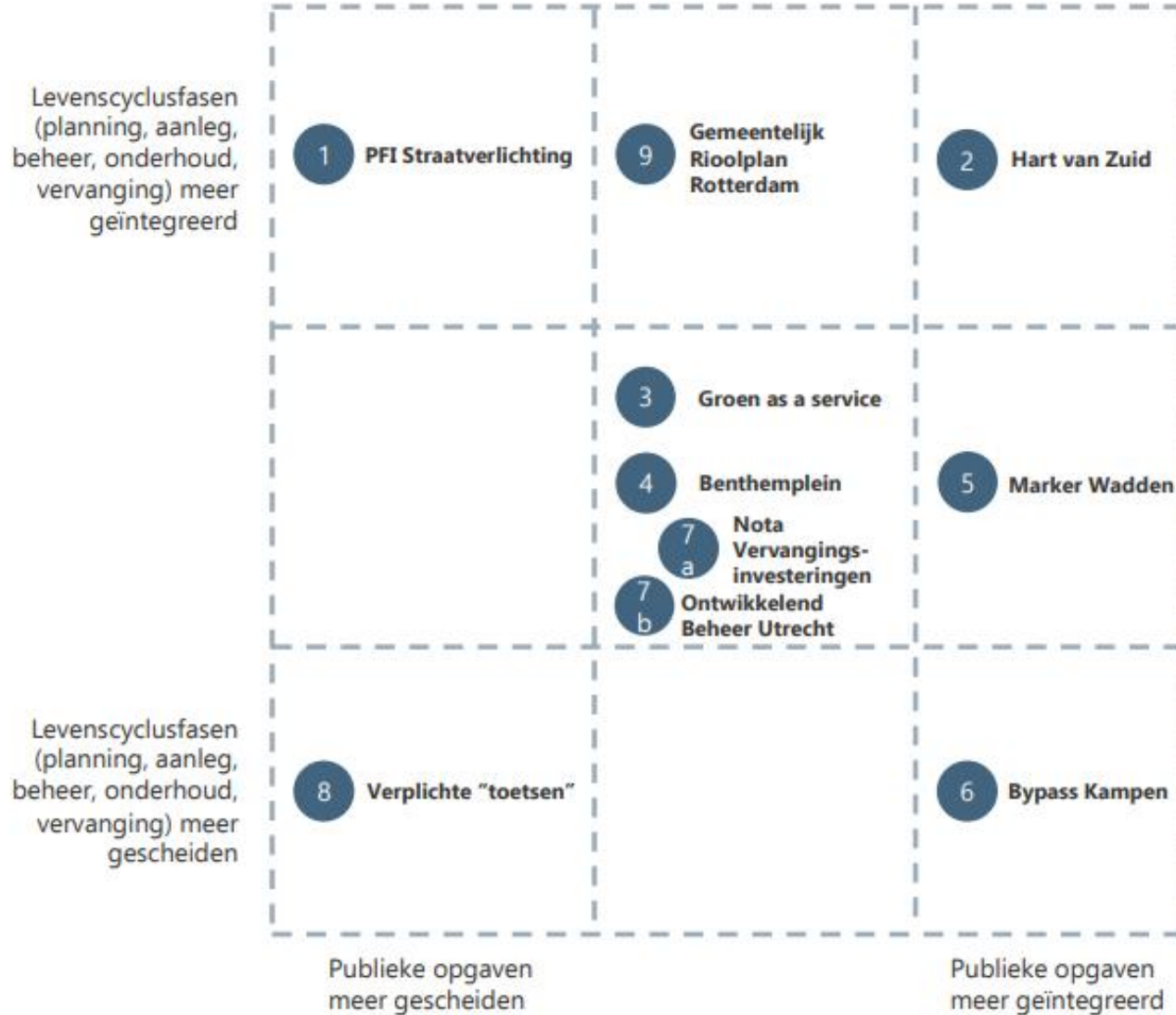
Totale inkomsten per huishouden over 30 jaar € 21.480
Totale inkomsten per tegel over 30 jaar € 21.575.000

Uitbreidingswijk

Totale inkomsten per huishouden over 30 jaar € 26.635
Totale inkomsten per tegel over 30 jaar € 12.010.000

Er kan nu al veel meer dan we denken

Opgave 1. Business case leidingenstraten

Levenscyclusfasen
(planning, aanleg,
beheer, onderhoud,
vervanging) meer
geïntegreerd

Levenscyclusfasen
(planning, aanleg,
beheer, onderhoud,
vervanging) meer
gescheiden

Publieke opgaven
meer gescheiden

Publieke opgaven
meer geïntegreerd

1. Business case leidingenstraten

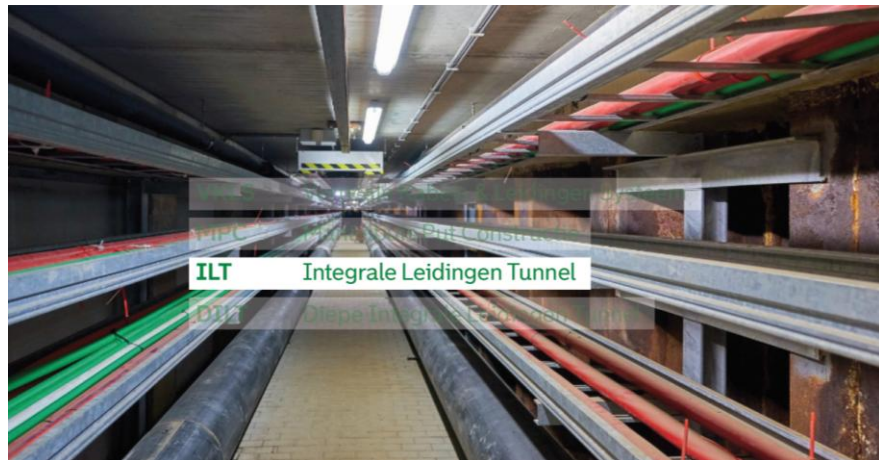
Doorrekenen Business Cases

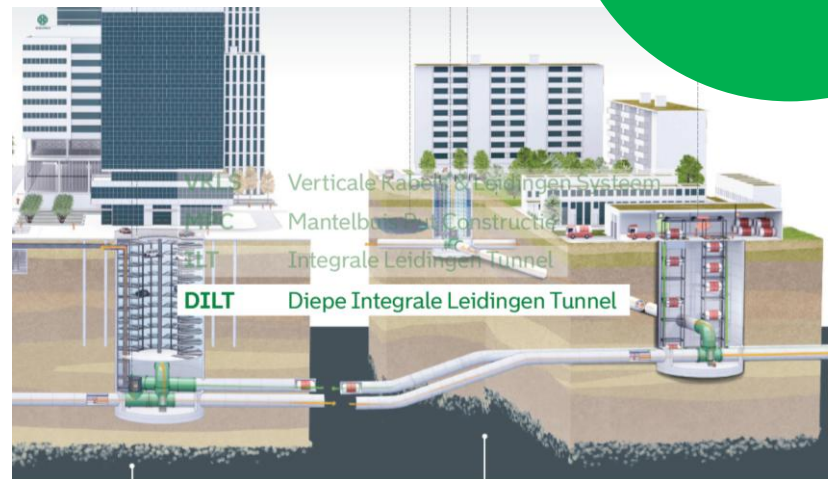
Leiden

Alphen aan den Rijn

Zuidas Amsterdam

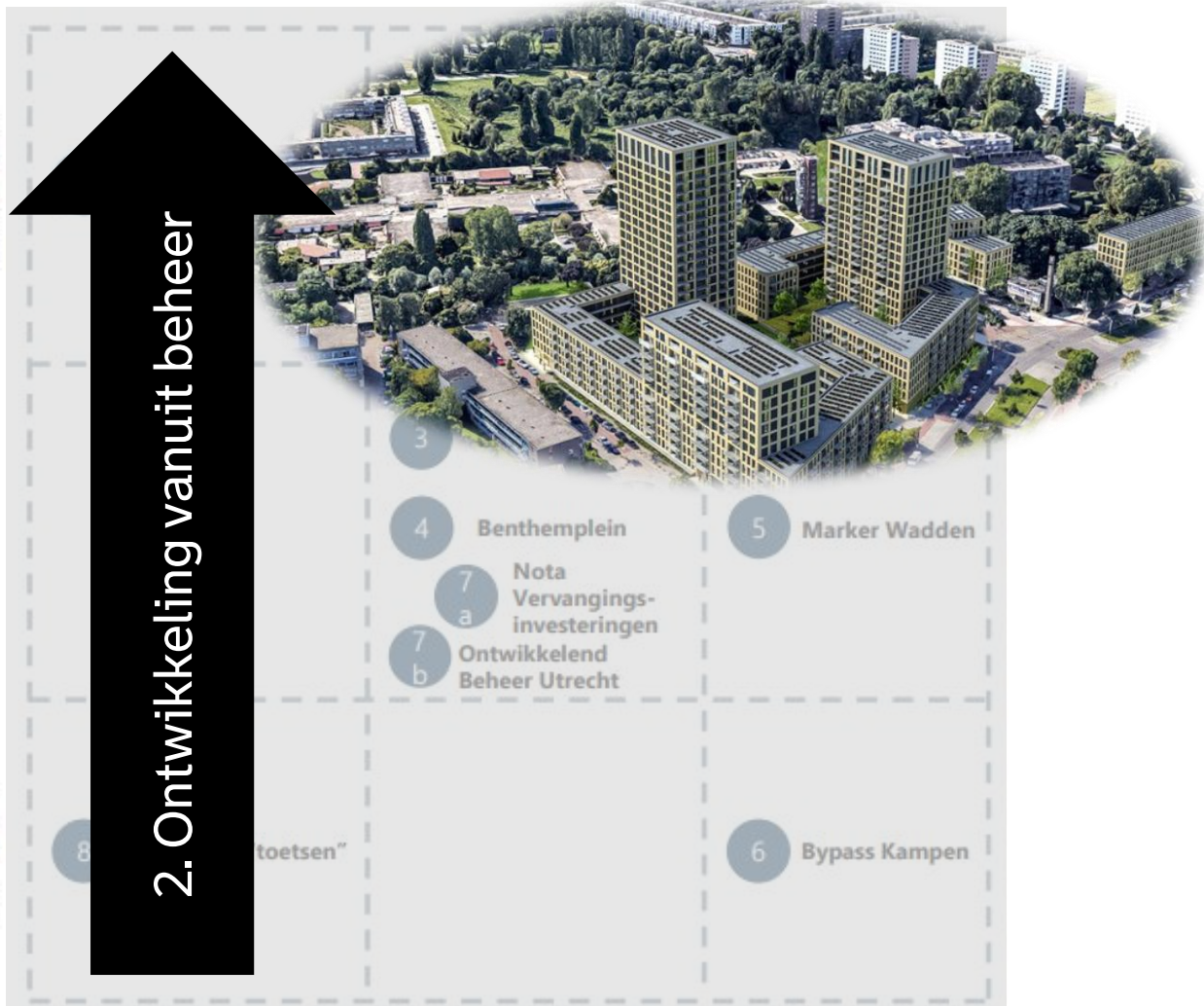
Studie Rotterdam

Opgave 2 – Ontwikkeling vanuit beheer

Levenscyclusfasen
(planning, aanleg,
beheer, onderhoud,
vervanging) meer
geïntegreerd

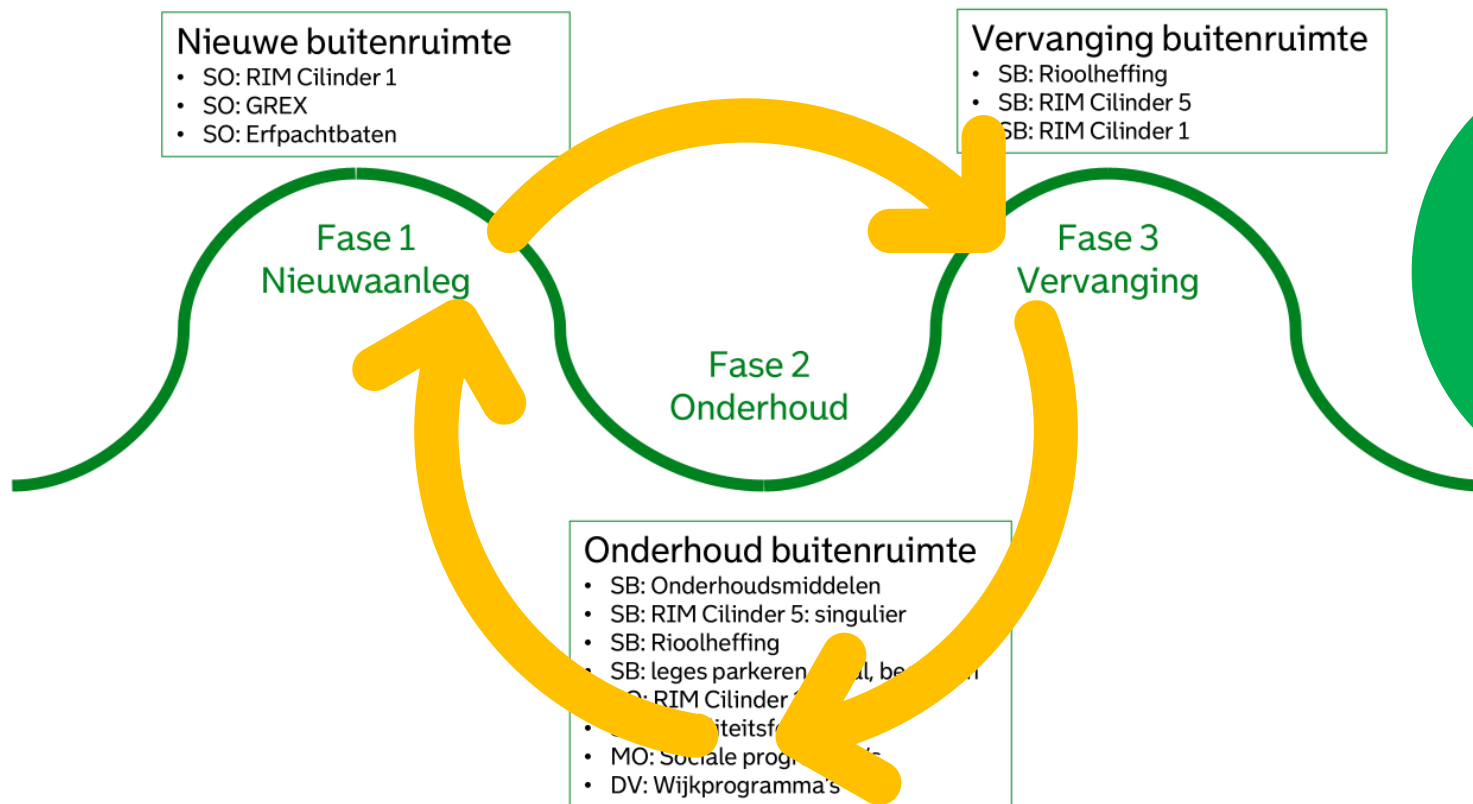

Levenscyclusfasen
(planning, aanleg,
beheer, onderhoud,
vervanging) meer
gescheiden

Publieke opgaven
meer gescheiden

Publieke opgaven
meer geïntegreerd

Ontschotten middelen

En zo zijn er veel belangwekkende onderzoeken

Doorbraak noodzakelijk in de schotten tussen vastgoed- en gebiedsontwikkeling en openbare ruimte

Essay over de bekostiging van investeringen en beheerkosten in de openbare ruimte bij de transformatie van het stedelijk gebied

The Positive Lab (Annius Hoornstra en Bas Boeker)
i.s.m. Guido Mertens en Demetrio Muñoz Gielen

The
Posi

INVESTEREN IN INTEGRALITEIT

Integrale fondsvorming voor meevoudige waardecreatie in de openbare ruimte

FINANCIERING VAN INTEGRATIE

Nieuwe ontwerpmethodiek en financieel instrumentarium voor de stedelijke transitie in de openbare ruimte

Groen in gebiedsontwikkeling

een gezonde leefomgeving komt er niet vanzelf

Eindrapport | 24 maart 2025

Businesscase Kromme Rijn Linielandschap

Gebiedsgerichte samenwerking leidt tot betere bekostiging

De Natuurverduubelaars
OMGANG DE NATUREN
BETER VERDIENT

ARCADIS | amux

DE BUSINESS CASE VAN DE TOEKOMST

Emiel Arends & Marieke Oosterom

Gemeente Rotterdam

Onderzoek Bekostiging groene klimaatadaptatie

Stand van zaken en tussenresultaten
11 juni 2025

FAKTON OKRA

VRAGEN?

